

تالار هنر با مدیریت جدید به کار خود ادامه می دهد!

مدیر اسبق تئاتر شهر که به تازگی جای خودش را به مدیریت جدید این مجموعه داده بود به تالار هنر رفت. پریسا مقتدی که نخستین مدیر زن تئاتر شهر بود با وجود این که در دوران مدیریتش حواشی زیادی برایش ایجاد شد اما توانست بیش از دوسال در سمت خود باقی بماند و نشان دهد که صندلی ریاست تئاتر شهر با تمام چموشی اش چندان هم ناظر نیست. وی که از ماههای اولیه ریاستش بر تئاتر شهر با مسأله بازی این مجموعه روبه روبرو شد و همواره در مورد پیشرفت این پروژه زیر فشار رسانه ها و مدیران ارشد قرار می گرفت اما با این وجود بیش از دوسال به کار خود ادامه داد و حالا بعد از یک ماه از یک ماه از برکنار شدنش توسط رئیس مرکز هنرهای نمایشی به مدیریت تالار هنر منصوب شد. این تالار که تمرکزش روی اجرای آثار کودک است حالا با آمدن مقتدی می تواند جدی تر گرفته بشود.

تهران مبارک

مهم ترین جشنواره تئاتر عروسکی ایران که با نام تهران مبارک شناخته می شود هر ساله در تابستان برگزار می شود تا بزرگترین گردهمایی تئاتر عروسکی ایران را رقم بزند. در این جشنواره بین المللی گروههایی از سراسر ایران با هم به رقابت پرداختند، همچنین گروههای بین المللی هم در این جشنواره حضور داشتند که در بخش صحنه ای و محیطی کارهایی را اجرا کردند. نکته قابل توجه در مورد این جشنواره اما این بود که بدین معنا که معمولاً آثاری که در این جشنواره اجرا می شوند تنها با هدف تکا اجراهای جشنواره و در نهایت بر گزیده شدن در آن تولید می شوند. به دلیل نبود گیشه و سالن های مناسب برای آثار عروسکی تقریباً بیشتر این آثار هرگز رنگ اجرای عمومی را به خود نمی بینند، بدون شک تولید آثار تنها برای جشنواره کار بیهوده ای است اما از آن جا که تئاتر عروسکی در کشور ما جایگاهی ندارد و حمایت از آن انجام نمی شود اجراهای جشنواره هاسر نوست مشترک این آثار است.

تماشاخانه تعطیل شد!

عمارت مسعودیه که بنایی تاریخی به جای مانده از دوره قاجار است در سال های اخیر با اضافه کردن امکاناتی به خود، مجهز به سالن تئاتر شد و مخاطبان خودش را هم پیدا کرد. اما از سال گذشته این مجموعه، سالن تئاترش را تعطیل کرد. ابتدا دلیل این تصمیم پروژه بازسازی و تعمیرات آن عنوان شد اما جدیداً خبرها حاکی از آن است که دیگر قرار نیست مثل گذشته سالن تئاتر مسعودیه در اختیار اهالی تئاتر قرار بگیرد و به نوعی تماشاخانه تعطیل شده است. از آن جایی که در شهری مثل تهران وجود سالن برای تئاتری هایی که بی شمارند و با کمبود سالن مواجه اند امری حیاتی است، جمعی از هنرمندان نسبت به این اتفاق واکنش نشان دادند و در چند هفته اخیر نامه ای به رئیس جمهوری نوشتند و اعتراض خود را نسبت به تعطیلی این سالن اعلام کردند. در این نامه به این مطلب اشاره شده که اجرای تئاتر هادر این مجموعه به آن رونق بخشیده اما حالا که مسعودیه شناخته شده مدیران، سالن تئاتر آن را تعطیل کرده اند این نامه را جمعی از هنرمندان سینما و تئاتر امضا کرده و از رئیس جمهوری خواسته اند تا فکری به حال این اتفاق بکند.

جشنواره تئاتر شهر

جشنواره تئاتر شهر که به همت شهرداری تهران برگزار می شود پنجمین دوره اش را در شهریورماه برگزار کرد. در این دوره که با شرکت بیش از ۷۰ گروه در هشت بخش برگزار شد، فرهنگسراها اصلی ترین مکان های برگزاری جشنواره بود که به نظر می رسد بعد از ۵ دوره برگزاری آن، این جشنواره باید به سمت برگزاری جدیدتر برنامه هایش برود اما ظاهراً با وجود این که شهرداری تهران امکانات و سالن های فراوانی را در اختیار دارد اما همه توان خود برای برگزاری این جشنواره استفاده نمی کند. با وجود سالن های زیاد شهرداری تهران که می تواند در اختیار این گروه ها قرار بگیرد، بیشتر آثار اجرا شده در این جشنواره با وجود پتانسیل فراوان هرگز شانس اجرای عموم نخواهند داشت. به نظر می رسد این جشنواره پتانسیل تبدیل شدن به یک جشنواره معتبر را داشته باشد اما ظاهراً کم کاری هایی که در اجرا و پشتیبانی از گروه های برگزیده آن می شود این رویداد را بیشتر به محلی برای تولید آثار موضوعی تبدیل کرده است.

نشست هنرهای نمایشی غرب آسیا

در هفته گذشته هتل فردوسی تهران میزبان همایشی منطقه ای بود که با حضور مدیران نمایشی کشورمان و مهمانی از کشورهای جمهوری آذربایجان، گرجستان، تونس، الجزایر، لبنان، سوریه، عراق، افغانستان، عمان، پاکستان، قطر و روسیه برگزار شد. این همایش با هدف معرفی جشنواره های تئاتر ایران به مدیران تئاتری کشورهای دیگر برگزار شد و در آن مدیران تئاتری جشنواره های ایران یعنی آقایان اسدی، فتحعلی بیگی، بادپروا، کرمی و خانم برومند حضور داشتند. در این همایش شفاهی رئیس مرکز هنرهای نمایشی در سخنرانی خود ابتدا به ریشه دار بودن تئاتر در ایران اشاره کرد و گسترش آموزش عالی و تحصیلات دانشگاهی در بین تئاتری های ایران را از ویژگی های بدنه تئاتر کشورمان دانست. وی اعلام کرد که برای بخش بین الملل جشنواره تئاتر فجر ۳۶ سال ۲۰۱۸ برنامه های ویژه ای دارد و قرار است در این دوره Showcase ویژه ای از آثار منتخب تئاتر کشورهای منطقه به نمایش در آید و در کنار آن کارگاه ها و نشست های تخصصی با هدف انتقال و اشتراک گذاری تجربیات برگزار شود. نکته جالب توجه در مورد کشورهای حاضر در این نشست این بود که اکثر این کشورها به هیچ وجه جریان با سابقه ای جدی تئاتر ندارند و به نظر می رسد در این نشست ایران بهترین وضع را در تئاتر دارد (البته به غیر از روسیه که در این نشست نماینده داشت و جزو کشورهای منطقه به حساب نمی آید) به طور حتم دستاوردهای این نشست کمترین تأثیر هنری را روی تئاتر خواهد داشت و بیشتر دستاوردهایی فرهنگی را سبب خواهد شد. در این زمینه کشورهای مثل هند و ترکیه می توانستند بسیار قابل بحث تر از دیگر میهمانان باشند که متأسفانه خبری از آنها نبود. با این وجود این نشست ها پیامدهای مثبتی هم خواهند داشت اما کاش مدیران هنری ما اگر واقعا علاقه مند به توسعه تئاتر هستند کشورهایی با سابقه در تئاتر مثل فرانسه یا آلمان یا خود کشور روسیه - که روابط سیاسی خوبی هم با ما دارد - را مورد مشورت و معاشرت خود قرار دهند تا از قبل این شکل از دیپلماسی های فرهنگی تئاتر کشورمان تأثیری مثبت را بگیرد. بی شک کشورهایی همچون پاکستان، قطر، عمان یا سوریه که شاید بتوان گفت هیچ تجربه کلاسی در تئاتر ندارند نمی توانند رهاورد خاصی برای تئاتر کشورمان داشته باشند!

مهمترین جشنواره تئاتر عروسکی ایران که با نام تهران مبارک شناخته می شود

مروری بر مهم ترین اتفاقی که تئاتر ایران در دو ماه گذشته شاهدش بود

پاییز طبیعت و بهار تئاتر

نشان دهنده این است که تئاتر امروز برای مردم کوچک بازرگانه کمتر جذابیت دارد و مخاطبانش هم قشری خاص اند که محدود به جوانان به ویژه دانشجویان می شود. اما در همین خواب تابستانی اتفاقات زیادی افتاده که هر کدام شان می توانند احوال تئاتر را روایت کنند. با فرا رسیدن مهر سالن های تئاتر جانی تازه می گیرند و دوباره بازار تئاتر داغ می شود. خبرهایی از جشنواره ها و امید شرکت کنندگانش تا مرگ و رسم زمانه با انتصاب مدیران را خبر اجراهای جدیدی که مخاطبان را امیدوار می کنند کارهای قابل توجه با کیفیتی را ببینند. با هم آنچه را که در شهر پیور و مهر رخ داده است، مرور می کنیم:

بدون نگرانی بابت درس و دانشگاه. حرف های ترها اما به روال سابق کار خردشان را می کنند و ویرایشان سرا و گرما چندان تفاوتی نمی کند. از سوی دیگر معروف است که تئاتر تهران در تابستان به خوابی سه ماهه فرو می رود. چون توده اصلی تماشاچیان - که همین جوانان باشند - راز دست می دهد. دانشگاه ها تعطیل می شوند و حجم قابل توجهی از این دانشجویان که از شهرستان ها در تهران ساکن بودند برای تعطیلات به شهرهایشان سفر می کنند. در نتیجه مخاطبان فعال تئاتر که شور قرارهای گروهی برای دیدن نمایش های روی صحنه را دارند، دیگر نیستند تا سالن ها را پر کنند. این نکته البته خود

شهروند! آمدن مهر و باز شدن مراکز آموزشی به خصوص دانشگاه ها آغاز رونق یافتن تئاتر هاست. شهر پیور ماه به عنوان آخرین ماه تابستان برای آثار تئاتری اهمیت ویژه دارد. دلیلش هم به خاطر تعطیلات تابستانی دانشگاه هاست. از آن جا که پیشتر بدنه فعال تئاتر از قشر جوان هستند، تعطیلات تابستانی به نوعی زمانی برای آماده کردن کارهای تئاتری است که قرار در نیمه دوم سال اجرا بروند یا در جشنواره ها شرکت کنند. به زبان ساده تر این اوقات فراغت زمان مناسبی را در اختیار جوانان قرار می دهد تا سر تمرین های تئاتر یا کلاس ها و ورکشاپ های آموزشی این حوزه حضور پیدا کنند. آن هم

مرگ آلبی

ادوارد آلبی، نمایشنامه نویس شهیر آمریکایی از دنیا رفت. او که آثارش در ایران و جهان به خوبی شناخته شده اند یکی از نمایشنامه نویسان مطرح آمریکایی است که موضوع آثارش بیشتر روانشناسانه و اجتماعی است. «چه کسی از ویرجینیا ولف می ترسد» اثر تحسین برانگیز آلبی است که پولیتزر گرفت و او را به شهرت جهانی رساند، حتی کار به جایی رسید که نسخه ای سینمایی آن با بازی الیزابت تیلور ساخته و به شاهکاری سینمایی بدل شد. آلبی در ۸۸ سالگی در نیویورک از دنیا رفت اما با نمایشنامه هایی مثل داستان باغ وحش و رؤیای آمریکایی در ذهن دوستانش زندگی می کند.

بوف کور و هدایت

بوف کور به عنوان مشهورترین اثر صادق هدایت همواره بخشی از تاریخ ادبیات معاصر ما است که در ذهن علاقه مندان به ادبیات جایگاهی ویژه دارد. حالا خبر می رسد که این رمان قرار است به صحنه برود. نویسند و کارگردان این نمایش در شهریورماه از اجرای آن در فروردین ۹۶ خبر داد. ناصر حسینی مهر که سال گذشته تمرینات این نمایش را برای اجرا در «تالار مولوی» آغاز کرده بود با مهیانشدن شرایط، تمرین های خود را متوقف کرد و حالا با مشخص شدن اجرای آن در تالار چهارسو تمرینات خود را از مهر ماه آغاز کرده است. او چندین سال است که به دنبال اجرای اثر صادق هدایت است اما به نظر می رسد حالا در آخرین سال دولت دهم و با باز شدن شرایط می توانیم شاهد اثری از هدایت بر روی صحنه باشیم.

مرگ بازیگر

خبر از دست دادن هنرمندان بزرگ در این سال ها تمامی ندارد و هر چند وقت باید با غم از دست دادن بزرگی دیگر روبه رو شویم. داوود رشیدی بازیگر صاحبان تئاتر و سینما در شهریور که گذشت از دنیا رفت. او که کار هنری خود را با تئاتر آغاز کرد، ابتدا با تئاتر هایی که در سال های قبل از انقلاب به صحنه برد مورد توجه قرار گرفت و توانست مطرح شود. بعد هم وارد سینما شد و بازیگری را جدی تر گرفت. با این وجود اما او هرگز از تئاتر فاصله نگرفت و بیشتر از آن که در سینما تأثیر گذار باشد در تئاتر برجسته بود. به خصوص در دهه های ۳۰ و ۴۰ که آثارش مورد استقبال زیادی قرار می گرفتند. نام او همواره به عنوان بازیگری توانا در یادها مانده است چنان که پرویز پرستویی بعد از مرگ وی او را یکی از پنج ستون بازیگری ایران معرفی کرد و بسیاری از هنرمندان دیگر از جمله عزت الله انتظامی و اصغر فرهادی در اهمیت او سخن گفتند. آخرین کار او در عرصه تئاتر نمایش «آقای اشیمت کیه» بود که در تماشاخانه ایرانشهر به اجرا رفت. داوود رشیدی چندین سال بود که به علت بیماری توانی برای بازیگری یا کارگردانی نداشت اما همواره حضورش در برخی مراسم و جمع ها نوید این را می داد که هنوز در بین ماست. هر چند این اواخر فراموشی بیش از پیش وضع او را غم انگیز می کرد. یادمان باشد دیگر همسلاان او همچون محمدعلی کشاورز و عزت الله انتظامی در این روزها کسالت دارند و بهتر است قدرشان را بدانیم و جوایب احوالات این بزرگواران باشیم. یادش گرمی و روحش شاد.

جشن انجمن منتقدان

جشن انجمن منتقدان خانه تئاتر برگزار و در آن از سه نمایش برگزیده از نظر این مجمع تقدیر شد. علی رفیعی برای نمایش «خاطرات و کابوس های یک جامه دار از زندگی و قتل میرزا تقی خان فراهانی» جایزه اول را برد و نمایش «اسم» به کارگردانی لیلی رشیدی و «داستان های میان رودان» به کارگردانی علی شمس به ترتیب جایزه دوم و سوم را گرفتند. در این مراسم همچنین از امیررضا کوهستانی، علی اصغر دشتی و حمید پورآذری برای توجه شان به مسائل اجتماعی و بازتاب آن در آثارشان تقدیر شد. در این جشن از خبرنگاران و روزنامه نگاران نشریات مختلف نیز تقدیر به عمل آمد و انتشارات بیدگل به خاطر فعالیت هایش در عرصه تئاتر مورد تقدیر قرار گرفت.

کپی کاری

گروه تئاتر مونگو که همایون غنی زاده سرپرستی آن را برعهده دارد، اعلام کرده گروهی در انگلستان نمایش دالوس و ایکاروس - که از آثار موفق اجرا شده توسط این گروه است - را در این کشور به صحنه برده و گروه نیز با ارسال نامه ای به مدیریت سالنی که این نمایش در آن به صحنه رفته، مراتب را به آنان گزارش داده و در نهایت با پیگیری های وکیل گروه مونگو، از ادامه اجراهای نمایش انگلیسی جلوگیری شده است. این اتفاق در نوع خودش خبر جالبی بود، اگرچه خیلی به آن توجه نشده اما نشان از آن دارد که کپی کاری پدیده ای رایج در دنیای امروز است، حتی اگر روال آن برعکس چیزی باشد که ما انتظار داریم. همواره در مورد برخی از آثار موفق ایرانی شایعاتی شنیده می شود که فلاں کار کپی از اثری خارجی است، این شایعات در تئاتر به واسطه آن که هنری زنده و محدود به مکان و زمان است بیشتر شنیده می شود. به علت ثبت یا عرضه نشدن یا در دسترس نبودن فیلم - تئاتر برای همگان، خیلی راحت می توان شایعه کپی بودن اثری را ایجاد کرد. به همین ترتیب سوءاستفاده برای کسی که اهل کپی کاری باشد، کمربسک است، چون آثار تئاتری مانند سینما یا هنرهای تجسمی نیستند که بتوان عکس آثار را به راحتی پیدا کرد یا نسخه ای از فیلم را با جستجویی در اینترنت به دست آورد.